

Sygn. akt III AUa 1530/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Czyżak
Sędziowie:	SSA Małgorzata Gerszewska (spr.) SSA Barbara Mazur
Protokolant:	sekr.sądowy Wioletta Blach

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2016 r. w Gdańsku

sprawy B. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji B. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 lipca 2015 r., sygn. akt VIII U 299/15

1. zmienia pkt II zaskarżonego wyroku i przyznaje ubezpieczonemu B. M. prawo do emerytury pomostowej od 1 września 2014r.;
2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;
3. zasądza od pozwanego na rzecz B. M. kwotę 30,00 (trzydzieści 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów sądowych za II instancję.

SSA Małgorzata Gerszewska SSA Grażyna Czyżak SSA Barbara Mazur

Sygn. akt III AUa 1530/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 grudnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił B. M. prawa do emerytury pomostowej.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do dochodzonego świadczenia.

Kolejną decyzją z dnia 6 marca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych uchylił decyzję z dnia 31 grudnia 2014 r. w zakresie wymiaru stażu pracy w warunkach szczególnych i ponownie odmówił mu prawa do dochodzonego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 20 lipca 2015 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w punkcie 1 umorzył postępowanie wobec decyzji z dnia 31 grudnia 2014 r. i w punkcie 2 oddalił odwołanie, wskazując następujące motywy rozstrzygnięcia:

B. M. urodził się (...) i nie pozostaje w stosunku pracy. W dniu 29 września 2014 r. ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę pomostową. W toku postępowania przed ZUS ubezpieczony udowodnił 26 lat, 2 miesiące i 7 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 10 lat, 4 miesiące i 1 dzień wykonywania prac w szczególnych warunkach w charakterze rybaka morskiego wymienionych pod poz. 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Od 2005 r. wnioskodawca nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych.

Decyzją z dnia 31 grudnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił B. M. prawa do emerytury pomostowej, a kolejną decyzją z dnia 6 marca 2015 r. uchylił decyzję z dnia 31 grudnia 2014 r. w zakresie wymiaru stażu pracy w warunkach szczególnych i ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do dochodzonego świadczenia.

W analizowanej sprawie bezspornym było, że ubezpieczony udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, w tym 10 lat, 4 miesiące i 1 dzień okresów wykonywania prac w szczególnych warunkach w charakterze rybaka morskiego wymienionych w poz. 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, nie pozostaje w stosunku pracy, oraz że po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Bezspornym było również, iż ubezpieczony nie ukończył 60 roku życia.

Mając na uwadze powyższe, przy uwzględnieniu treści art. 4, art. 8 art. 49 oraz art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 965), Sąd zważył, iż ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej.

W odniesieniu do możliwości przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej w oparciu o art. 4 powołanej ustawy Sąd I instancji uznał, że nie spełnia on przesłanek wymienionych w punktach 2, 3 i 6, tj. nie legitymuje się okresem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącym, co najmniej 15 lat, a nadto nie ukończył 60 roku życia.

W ocenie Sądu ubezpieczonemu nie przysługuje również prawo do emerytury pomostowej w oparciu o art. 8 ustawy, albowiem nie spełnia on przesłanki wymienionej w art. 4 punkt 6 ustawy, tj. po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Sąd wskazał dalej, że pozwany organ rentowy uwzględnił do stażu pracy w szczególnych warunkach wszystkie okresy zatrudnienia, o których uznanie wnosił ubezpieczony.

Mając na uwadze powyższe, wobec ustalenia, że ubezpieczony nie spełnia wszystkich niezbędnych przesłanek do przyznania mu prawa do dochodzonego świadczenia w oparciu o art. 4, art. 49 oraz art. 8 ustawy o emeryturach pomostowych, Sąd na mocy art. 477¹⁴ §1 k.p.c., orzekł jak w punkcie 2 wyroku.

W odniesieniu zaś do decyzji z dnia 31 grudnia 2014 r., Sąd wskazał, że została ona przez pozwanego uchylona decyzją z dnia 6 marca 2015 r., a skoro tak, to wydanie wyroku w sprawie z odwołania od niej stało się niedopuszczalne i na mocy art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c., orzekł, jak w punkcie 1 wyroku.

Apelację od wyroku wywiódł wnioskodawca, zaskarżając go w punkcie 2 i wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie odwołania oraz zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych, względnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Skarżonemu orzeczeniu ubezpieczony zarzucił naruszenie prawa materialnego tj. art. 4 w zw. z art. 8 i w zw. z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w sprawie polegające na bezzasadnym uznaniu, iż wnioskodawca winien na podstawie art. 49 wykazać 15 lat pracy w szczególnych warunkach oraz 60 lat życia albo na podstawie art. 8 winien po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywać pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze

Uzasadniając swoje stanowisko skarżący podniósł, że art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych należy odczytywać w kontekście art. 8. W konsekwencji warunki, jakie musi spełnić celem uzyskania emerytury pomostowej, to: wykazanie, że po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat; ma okres pracy w szczególnych warunkach wymienionej w pkt 20, 22 i 32 załącznika nr 1 do ustawy, wynoszący co najmniej 10 lat; urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.; ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn; przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz nastąpiło rozwiązanie z nim stosunku pracy

Apelujący podkreślił, że – co wynika z ustaleń ZUS - wykazał 10 lat, 4 miesiące i 1 dzień wykonywania pracy w szczególnych warunkach w charakterze rybaka morskiego - poz. 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, zaś orzeczenie Sądu opiera się na błędnym założeniu, iż winien wykazać 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz mieć ukończone 60 lat. Sąd nieprawidłowo odczytał treść art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych w zw. z art. 8 powołanej ustawy. Zdaniem skarżącego wspólna wykładnia powołanych przepisów prowadzi do wniosku, że winien wykazać 10 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz mieć ukończone 55 lat. Praca rybaka morskiego upoważnia bowiem do przejścia na wcześniejszą emeryturę właśnie w związku ze spełnieniem w/w przesłanek, bez konieczności wykazywania, że po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy skutkowałą zmianą zaskarżonego orzeczenia w punkcie 2 i przyznaniem B. M. prawa do emerytury pomostowej od 1 września 2014 r.

W analizowanej sprawie bezspornym było, że ubezpieczony udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, w tym 10 lat, 4 miesiące i 1 dzień okresów wykonywania prac w szczególnych warunkach w charakterze rybaka morskiego wymienionych pod poz. 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, nie pozostaje w stosunku pracy, po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 oraz nie ukończył 60 roku życia.

Spór sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczony jest zobligowany do wykazania, że po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, względnie, że w okresie do 1 stycznia 1999 r. wykazał 15-letni staż tzw. szczególny, albowiem w ocenie Sądu I instancji tylko spełnienie jednego ze wskazanych wyżej warunków uzasadniałoby

przyznanie wnioskodawcy - który się ukończył 60 roku życia - prawa do żadanego świadczenia na podstawie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych względnie art. 49 powołanej ustawy.

Zdaniem instancji odwoławczej stanowisko Sądu I instancji jest błędne.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 965), prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5 – 12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Ustawa o emeryturach pomostowych przewiduje - jak podnosił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 kwietnia 2014 r. (III UK 124/13, OSNP 2015/8/112) - odstępstwa od przesłanki wymienionej w artykule 4 pkt 6. W razie niewykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze po dniu wejścia w życie ustawy, nabycie prawa do emerytury pomostowej następuje bowiem na podstawie art.49 ustawy, w myśl którego prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, a która spełnia warunki określone w art.4 pkt 1-5 i 7 oraz art.5-12 oraz w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Założeniem regulacji art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych jest ochrona praw nabytych przez osoby, które nie wykonywały prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze po dniu 31 grudnia 2008 r. Ustawa wyraźnie odsyła do nowego zakresu tychże prac, ale chronione miałyby być prawa nabywane w okresie poprzedzającym wejście ustawy w życie (D. Dzieniszuk, Wymiar czasu pracy w ustawie o emeryturach pomostowych, PiZS 2012 nr 10, s. 27).

Sąd Najwyższy w powołanym orzeczeniu podkreślił, że w świetle art. 3 ust. 7 ustawy o emeryturach pomostowych oraz art. 49, można wyodrębnić dwie grupy ubezpieczonych uprawnionych do emerytur pomostowych:

- 1) osoby, które wykonywały prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze przed dniem wejścia w życie tego aktu i kontynuowały ją po tym dniu oraz
- 2) osoby, które tego rodzaju prace wykonywały tylko przed dniem wejścia w życie ustawy.

Językowa wykładnia art. 4 i art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych prowadzi do wniosku, że warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po 1 stycznia 2009 r. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio

obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do przedmiotowego świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować z art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, jako okres pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy, brak jest podstaw prawnych do przyznania - z mocy art. 49 ustawy - emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze nie jest okresem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., II UK 164/11, OSNP 2013 nr 5-6, poz. 62; z dnia 4 września 2012 r., I UK 164/12, OSNP 2013 nr 15-16, poz. 185 i z dnia 4 grudnia 2013 r., II UK 159/13, LEX nr 1405231).

Zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, mogące z wiekiem z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, stawiające przed pracownikami - mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej - wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Z kolei pod pojęciem prac o szczególnym charakterze ustawodawca rozumie, zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy, prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy. W uzasadnieniach wyroków Trybunału Konstytucyjnego podkreśla się, że w ustawie o emeryturach pomostowych nastąpiła zasadnicza zmiana konstrukcyjna określenia wykazów prac szczególnych, wyrażająca się w dążeniu do ich ujednoczenia i oparcia na kryteriach zobiektywizowanych. Prawo do emerytur pomostowych określone zostało przede wszystkim w relacji do rodzajów prac, natomiast prawo do emerytur w obniżonym wieku emerytalnym wyznaczone było w relacji do wykazu stanowisk, ustalanych w poszczególnych zakładach przez uprawnione podmioty. Celem nowych rozwiązań było wyeliminowanie sytuacji, gdy formalnie zajmowane stanowisko nie odpowiadało rodzajowi wykonywanej pracy. Taka sytuacja mogła powodować, że pracownicy wykonujący ten sam zawód w różnych zakładach mogli wykonywać prace o różnej intensywności i w różnych warunkach środowiska. Natomiast w wykazach stanowisk stanowiących załączniki do ustawy o emeryturach pomostowych zostały wskazane jedynie te rodzaje prac w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze, które spełniają kryteria z art. 3 ust. 1 i 3 ustawy (wyroki z dnia 16 marca 2010 r., K 17/09, OTK 2010 nr 3A, poz. 21; z dnia 25 listopada 2010 r., K 27/09, OTK 2010 nr 9A, poz. 109 i z dnia 3 marca 2011 r., K 23/09, OTK 2011 nr 2A, poz. 8).

W orzecznictwie sądów administracyjnych przyjmuje się, że wykaz prac określonych w art. 3 ust. 1 i 3 jest zamknięty i nie podlega uzupełnieniu, co oznacza, że cech pracy „o szczególnym charakterze” lub „w szczególnych warunkach” nie mogą posiadać inne prace, choćby sposób ich wykonywania i ich jakość mogła obniżyć się z wiekiem (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 29 czerwca 2011 r., IV SA/Po 335/11, LEX nr 863891).

Przekładając powyższe na grunt analizowanej sprawy wskazać należy, że B. M., mający ukończony 55 rok życia, legitymujący się ponad 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym oraz niezatrudniony w szczególnych warunkach po 31 grudnia 2008 r., wywodzi swoje roszczenia do spornego świadczenia z preferencyjnego układu warunkującego nabycie uprawnień emerytalnych, zawartego w art. 49 w zw. z art. 4 i art. 8 ustawy o emeryturach pomostowych. Art. 49 cyt. wyżej w punkcie 2 odsyła nie tylko do art. 4 pkt 1-5, 7 ale również art. 5-12, stawiając dodatkowy warunek, by ta grupa ubezpieczonych (która nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 po dniu 31 grudnia 2008 r.) wymagany okres pracy w szczególnych warunkach (lub o szczególnym charakterze) w rozumieniu nowych przepisów spełniała w dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych. Wspólna wykładnia przepisów art. 49 w zw. z art. 4 pkt 1-5, 7 i art. 5-12 tej ustawy prowadzi do wniosku, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje również pracownikowi urodzonemu po 31 grudnia 1948 r., mającemu okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat (odnośnie mężczyzn),

który na dzień 1 stycznia 2009 r. udowodnił wykonywanie przez okres co najmniej 10 lat prac w szczególnych warunkach, wymienionych w punkcie 20, 22 i 32 załącznika nr 1 do ustawy, przed 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy FUS, ukończył 55 lat życia w przypadku mężczyzny, rozwiązał stosunek pracy. Na spełnienie tych przesłanek przez ubezpieczonego B. M., warunkujących przyznanie prawa do emerytury pomostowej, wskazywał organ rentowy w uzasadnieniu zarówno decyzji z dnia 31 grudnia 2014 r. jak i z dnia 6 marca 2015 r. (k. 175 i 205 a.e.). Pracą w szczególnych warunkach, której wykonywanie przez krótszy (bo nie 15 - lecz 10-letni) okres predestynuje do przedmiotowego świadczenia w wieku nie 60 (jak ma to miejsce w odniesieniu do pozostałych grup pracowników) ale 55 lat w przypadku mężczyzn, jest między innymi praca rybaków morskich, wymieniona w punkcie 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego (w aktach emerytalnych) wynika niespornie, że wnioskodawca na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych legitymuje się okresem 10 lat 4 miesięcy i 1 dnia pracy wykonywanej w szczególnych warunkach wymienionych pod poz. 22 (prace rybaków morskich) załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Powyższe potwierdził również pozwany w piśmie przygotowawczym z dnia 6 maja 2015 r. (k.20 a.s.) błędnie jednak analizując spełnienie przez B. M. przesłanek do emerytury pomostowej jedynie w świetle przepisu art. 8 ustawy o emeryturach pomostowych. Spełnienia przesłanek do przyznania apelującemu emerytury pomostowej (na podstawie art. 4 w zw. z art. 8 w zw. z art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r.) nie kwestionował natomiast Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. Centrum (...) w piśmie z dnia 30 kwietnia 2015 r. (k. 239 a.e.) adresowanym do ZUS O/ G.. Mając na uwadze powyższe, przy uwzględnieniu faktu, że ubezpieczony na dzień złożenia wniosku o przyznanie świadczenia emerytalnego ukończył 55 rok życia, nie pozostaje w stosunku pracy oraz legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym przekraczającym 25 lat (26 lat, 2 miesiące i 7 dni), uznać należało, że B. M. jest uprawniony do emerytury pomostowej na mocy art. 4 w zw. z art. 8 w zw. z art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 965) od dnia 1 września 2014 r., o czym Sąd Apelacyjny, na mocy art. 386 § k.p.c., orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

Jednocześnie Sąd Apelacyjny nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności, o której mowa w art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, istotnej do ustalenia prawa do świadczenia (punkt 2 sentencji). Zgodnie z brzmieniem powołanego przepisu, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Podkreślić należy, iż wnioskodawca składając w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wnioski o przyznanie prawa do świadczenia emerytalnego nie załączył do niego wszystkich świadectw pracy dokumentujących jego zatrudnienie w szczególnych warunkach, a nadto część z przedłożonych dokumentów zawierała błędną podstawę prawną, w konsekwencji czego pozwany nie dysponował wystarczającym materiałem dowodowym, który pozwalałby mu na uwzględnienie do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, żadanego przez ubezpieczonego okresu. Podkreślić należy, że dopiero złożone przez B. M. w dniu 9 kwietnia 2015 r. w pozwanym organie świadectwa pracy oraz zaświadczenia potwierdzające jego pracę w szczególnych warunkach, pozwoliły na dokonanie ustaleń w zakresie stażu tzw. „szczególnego”. Dysponując nowym materiałem dowodowym ZUS doliczył wnioskodawcy - do już udowodnionych 3 lat 8 miesięcy i 4 dni - kolejne 6 lat 7 miesięcy i 27 dni, co łącznie pozwoliło na ustalenie, że ubezpieczony legitymuje się okresem 10 lat 4 miesięcy i 1 dnia pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że nie można czynić pozwanemu zarzutu niewyjaśnienia ostatniej okoliczności, niezbędnej do ustalenia prawa ubezpieczonego do świadczenia emerytalnego, albowiem sam wnioskodawca występując z wnioskiem o przyznanie mu prawa do świadczenia emerytalnego nie uczynił zadość spoczywającemu na nim obowiązkowi przedłożenia dokumentacji uzasadniającej jego roszczenie. Z tego względu, Sąd Apelacyjny na mocy art. 118 ust.1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stosowanego a contrario, orzekł, jak w punkcie 2 wyroku.

O kosztach, Sąd Apelacyjny orzekł w punkcie 3 wyroku na mocy art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. oraz art. 36 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.), zasądzając od pozwanego na rzecz B. M. kwotę 30 złotych tytułem zwrotu kosztów sądowych (opłata za apelację) za II instancję.

SSA Małgorzata Gerszewska SSA Grażyna Czyżak SSA Barbara Mazur